

SAKSBEHANDLER
Kristi Vindedal

VÅR REF.
09/00752-17

ARK. Forvaltningsarkivet
008.0

DERES REF.
14/1013

INNVALGSTELEFON

+47 98202846

DERES DATO
2.7.2014

VÅR DATO
10.10.2014

TELEFAKS
+47 22 94 04 04
postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Høringsuttalelse til forskrift om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven

Riksantikvaren viser til deres brev av 2.7.2014 med høring av forskrift om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven.

Endringene som foreslås er en tilpassing til krav fra ESA som har reist spørsmål ved flere punkter i Norges implementering av direktivene om konsekvensutredninger. Det foreslås også flere nasjonalt begrunnede endringer. Riksantikvaren kommenterer noen av endringene.

Reguleringsplaner for tiltak

Det foreslås å utelate krav om planprogram for reguleringsplaner for tiltak, jf. § 5, første ledd. Forslaget kan føre til forenklinger i planprosessen, men vil på den annen side kunne utsette nødvendige avklaringer av miljøvirkninger til senere fase i planleggingen. I tilfeller der det viser seg å kunne være vesentlige miljøvirkninger, vil utsettelsen sannsynligvis ikke innebære mindre ressursbruk, heller motsatt.

Vedlegg III. Kriterier for vurdering av om et vedlegg II-tiltak anses å ha vesentlige virkninger

Vedlegg III inneholder utvelgingskriterier som skal benyttes for å vurdere om et vedlegg II-tiltak kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn. Hensikten med disse kriteriene er at de skal sikre at tiltak som kan ha vesentlige virkninger blir utredet og klarlagt. Innen Riksantikvarens ansvarsområde må kriteriene sikre at vesentlige virkninger på kulturminner, kulturmiljøer og landskap dekkes.

Vedlegg III tilsvare § 4 i gjeldende forskrift. Det er gjort noen redigeringsendringer i vedlegg III. Sammenlignet med gjeldende forskrift fra 2009, er vern etter naturmangfoldloven og fredning etter kulturminneloven delt i hver sitt punkt. Punkt a) gjelder konflikt med områder vernet etter naturmangfoldloven, punkt b) gjelder konflikt med fredning etter kulturminneloven. Det er også nytt at det vises eksplisitt til de to lovene, noe som kan vurderes som en innskrenkning av virkefeltet for kriteriet.

De to punktene a) og b) har ulike formuleringer når det gjelder i hvilken fase av saksbehandlingen kriteriet slår inn. I saker etter naturmangfoldloven, vises til *kunngjort påtenkt vernet*, mens for saker etter kulturminneloven vises til *foreslått fredet*. Dette er to ulike faser i saksbehandlingen av verneforslag. Også kulturminneloven har en bestemmelse om at

fredningsmyndigheten skal kunngjøre en melding der det gjøres rede for det påtenkte fredningstiltaket, jf. kulturminneloven § 22. Etter Riksantikvarens syn må det også vises til denne tidlige fasen i saksbehandlingen for kulturminnefredninger.

I utkastet er vern som hensynssone etter plan- og bygningsloven ikke nevnt som et kriterium. Det er en målsetting at plan- og bygningslovens bestemmelser kan brukes for å ivareta nasjonale kulturminneinteresser, og et kriterium som omhandler vern etter denne loven bør derfor vurderes tatt inn.

Med oppsplittingen av naturmiljø og kulturmiljø i to punkter, har landskap fått en egen bokstav; « f): *kan komme i konflikt med særlig verdifulle landskap,...*». Det er viktig at landskap tas med som kriterium uten at det stilles krav om vern eller foreslått vern. Dette gir mulighet for å fange opp landskap som er prioritert nasjonalt på andre måter enn gjennom formelt vern. Notatet peker på verdensarvområder, og flere kategorier prioriterte kulturlandskap. I denne sammenheng vil vi trekke fram at Riksantikvaren på oppdrag fra Klima- og miljødepartementet gjennomfører et forprosjekt om *Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse*. Dersom det besluttes videreført til hele landet, vil dette være et nytt eksempel på særlig verdifulle landskap.

NB!-registeret (register for nasjonale kulturminneinteresser i by), som Riksantikvaren har utarbeidet på oppdrag fra Klima- og miljødepartementet, er også et sammenlignbart eksempel på nasjonale prioriteringer. Riksantikvaren anbefaler sterkt at NB!-registeret inkluderes som et kriterium i vedlegg III.

I f) settes *særlig verdifulle landskap* sammen med *villmarks områder eller vernede vassdrag*. Riksantikvaren minner i denne sammenheng om at landskapsbegrepet i Den europeiske landskapskonvensjonen omfatter alt landskap fra sentrale bylandskap til perifere kyst- og fjellandskap. Dette bør tydeliggjøres i veiledning til forskriften.

Andre merknader

Forslaget inneholder flere gode presiseringer og justeringer, slik som mer presise krav til planprogrammet, jf. § 5.2 og klarere krav til alternativutredning, jf. § 7.2. Riksantikvaren gir videre sin støtte til at det nå klargjøres at konsekvensutredninger, herunder feltarbeid, skal utføres av personer med relevant faglig kompetanse, jf. § 7. Dette kan bidra til å styrke kvaliteten på utredningene.

Riksantikvaren ser det som positivt at det nå stilles krav om at data fra miljøutredninger skal gjøres tilgjengelig for offentlige myndigheter slik at de kan legges inn i offentlige databaser, jf. foreslått § 8, fjerde ledd. Dette øker samfunnets nytte av nedlagte ressurser i utredningsarbeid. Vi merker oss at det skal utarbeides en veileder med oversikt over aktuelle databaser og tilhørende standarder for registrering av data. Riksantikvaren kan bidra i dette arbeidet med opplysninger om våre databaser og bruken av disse.

Brevet er elektronisk godkjent uten underskrift

Vennlig hilsen

Jostein Løvdal (e.f.)
Fungerende avdelingsdirektør

Kristi Vindedal
Fungerende seksjonssjef

Kopi til:
Kulturminneavdelingen, P.B. 8013 Dep, 0030 OSLO

Klima- og miljødepartementet -